

Resumé af oplæg:

Forekomsten af stød i relation til betoningens placering i nonsensord

Annika Høeg
Stockholms Universitet

Sammenhængen mellem forekomsten af det prosodiske fænomen stød og placeringen af den betonedede stavelse i et ord er længe blevet påpeget i fremstillinger om stødet og dets distribution (Hansen 1943, Andersen 1958, Jacobsen 1985, Basbøll 2005, Itô & Mester 2015, Goldshtein 2023). Basbøll (2005) sammenfatter en del af sit ikke-stød princip (for monomorfematiske ord) til at næstsidste stavelse ikke har stød, hvorimod andre stavelser med betoning (næst-næstsidste eller sidste) har stød, hvis stavelsens lydstruktur tillader det (dvs. har en lang vokal eller en kort vokal fulgt af en sonor konsonant).

I dette oplæg præsenteres et nyt studie (Høeg, i tryk), hvor formålet er at undersøge hvordan talere generaliserer forekomsten af stød i relation til betoningens placering i monomorfematiske nonsensord. Basbølls (2005) ikke-stød princip omformuleres til tre prædiktioner, som bliver testet: nonsensord med betoning på sidste stavelse vil blive udtalt med stød, nonsensord med betoning på næstsidste stavelse vil blive udtalt uden stød og nonsensord med betoning på næst-næstsidste stavelse vil blive udtalt med stød. De tre prædiktioner bliver testet på totalt 336 forskellige nonsensord, som bliver læst højt af 10 talere fra København. En af talerne blev ekskluderet fra resultatet.

Resultatet stemmer overens med prædiktionen for nonsensordene med betoning på sidste stavelse, hvor 97 % blev udtalt med stød, samt for nonsensordene med betoning på næstsidste stavelse, hvor 89 %

blev udtalt uden stød. For nonsensordene med betoning på næstsidste stavelse har talerne dog også en tendens til at udtale nonsensord som slutter på -el med stød.

Resultatet stemmer ikke overens med prædiktionen for nonsensordene med betoning på næst-næstsidste stavelse. Kun 30 % af disse nonsensord udtales med stød. Talerne i dette studie generaliserer altså ikke sammenhængen mellem betoning på næst-næstsidste stavelse og stød til ukendte ord.

Litteratur

- Andersen, Poul (1958). *Fonemsystemet i Østfynsk*. København: Schultz.
- Basbøll, Hans (2005). *The phonology of Danish*. Oxford: Oxford University Press.
- Goldshtein, Yonatan (2023). *Outline of a Prosodic Theory of Stød*. [Upubliceret ph.d.-afhandling, Aarhus universitet].
- Hansen, Aage (1943). *Stødet i dansk*. København: Munksgaard.
- Høeg, Annika (i tryk). Stød and Stress Location in Danish: A Nonce Word Study. *Nordic Journal of Linguistics*.
- Itô, Junko & Armin Mester (2015). The perfect prosodic word in Danish. *Nordic Journal of Linguistics*, 38/1, 5-36. DOI: 10.1017/S0332586515000049.
- Jacobsen, Per Schelde (1985). *A Treatise on the Danish "Stød"*. [Upubliceret ph.d.-afhandling, City University of New York].